

Asia: VN/7982/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viite: valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 20.3.2025

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain korkovähennysrajoitussäännöstä siten, että yhteisö saisi eräin edellytyksin vähentää muutoin vähennyskeltottomia nettokorkomenoja, mikäli ne kertyvät lainoista, joilla rahoitetaan huoltovarmuuskriittisiä pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeita. Yhteisön olisi oltava niin sanotussa CER-direktiivissä ((EU) 2022/2557) tarkoitettu kriittinen toimija. CER-direktiivin kansallista implementointia koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle joulukuussa 2022 (HE 205/2024 vp). Eduskunta on hyväksynyt lain yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta 21.5.2025. CER-direktiivin mukaiset kriittiset toimijat tulee direktiivin sääntelyn mukaan olla määriteltä viimeistään 17.7.2026.

Elinkeinotoiminnasta johtuneiden velkojen korot ovat vähennyskelpoisia elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968, EVL) 18 §:n 1 momentin 2 kohdan säännöksen mukaan. Lain 18 a §:ssä säädetään yleisistä rajoituksista korkojen vähentämiselle. Sääntelyn tarkoituksena on ehkäistä verotuottojen kannalta merkityksellistä korkojen vähentämiseen liittyvää aggressiivista verosuunnittelua.

Esityksen ehdotus perustuisi niin sanotun veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin ((EU) 2016/1164) korkovähennysrajoitussääntelyn pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita koskevaan poikkeukseen, joka on Suomessa otettu käyttöön vuonna 2019 sosiaalisessa asuntotuotannossa. Poikkeuksen soveltamisalaa laajennettiin vuonna 2022 julkisiin infrastruktuuriyhteisöihin, jotka vastaavat julkisen infrastruktuurin toteuttamisesta tai ylläpidosta, ja vuonna 2023 edelleen siten, että julkisyhteisön tilaamaa pitkän aikavälin julkista infrastruktuurihanketta toteuttava osittain tai kokonaan yksityisomisteinen yhteisö sai eräin edellytyksin vähentää muutoin vähennyskeltottomia nettokorkomenoja.

Aiemmista kansallisista infrastruktuuripoikkeuksista on keskusteltu komission valtiontukiosaston kanssa sen selvittämiseksi, että kyse ei ole valikoivasta edusta eikä siten Euroopan unionin oikeuden mukaisesta valtiontuesta. Myös nyt asiaan liittyvän tulkinnanvaraisuuden vuoksi ehdotetusta muutoksesta on tarkoitus käydä keskustelua komission kanssa samanaikaisesti hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierroksen aikana. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ottaen kuitenkin huomioon myös komission kanssa käytävät keskustelut sekä CER-direktiivin kansallinen implementointiaikataulu.

CER-direktiivin implementoinnin myötä Suomessa tullaan määrittelemään kansallinen kriittinen infrastruktuuri CER-direktiivissä tarkoitetuilla toimialoilla, jotka ovat liikenne, energia, pankit, finanssimarkkinat, terveys, ruoka, vesi- ja jätevesihuolto, digitaalinen infrastruktuuri, julkishallinto ja avaruus. Esityksen tavoitteena on hyödyntää tätä uutta sääntelyä soveltamisalan määrittelemisessä. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi elinkeinoverolakiin uusi 18 c §, jossa säädettäisiin edellytykset, joiden nojalla huoltovarmuuskriittistä pitkän aikavälin infrastruktuurihanketta toteuttava yhteisö voisi vähentää muutoin vähennyskeltottomia nettokorkomenojaan. Yhteisön olisi oltava CER-direktiivissä tarkoitettu kriittinen toimija ja hankkeen toteuttajan, vieraan pääoman menojen, varojen ja tulojen olisi kaikkien oltava Euroopan unionissa. Nykyistä laajempi nettokorkomenojen vähennysoikeus koskisi vain infrastruktuurihankkeesta kertyvien lainojen nettokorkomenoja. Lisäksi infrastruktuurihankkeesta kertyvien lainojen nettokorkomenojen vähennyskelpoisuutta rajoitettaisiin siten, että konsernin sisäiset nettokorkomenot sekä muut nettokorkomenot etuyhteysomistajille olisivat kuitenkin edelleen korkovähennysrajoitusten piirissä, ja poikkeus koskisi vain nettokorkomenoja kolmansille osapuolille ja julkisyhteisöomistajille tai niiden konserniyrityksille.

CER-direktiivissä on määritelty toimialoittain toimijaluokat, joihin direktiiviä sovelletaan. Komissio on myös antanut delegoidun asetuksen (EU) 2023/2450 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2557 täydentämisestä vahvistamalla ei-tyhjentävän luettelon keskeisistä palveluista. Edellä oleviin kuuluu liikenteen osalta mm. väyläinfrastruktuuri, liikenteenhallinta sekä liikennepalvelut. Digitaalisen infrastruktuurin toimiala sisältää mm. internetin yhdysliikennepistepalvelut, verkkotunnusjärjestelmän (DNS) palvelut, aluetunnusrekisterit, pilvipalvelut, datakeskuspalvelut, sisällönjakeluverkot, luottamuspalvelut sekä yleisesti saatavilla olevat sähköiset viestintäpalvelut ja viestintäverkot. Esityksen pykäläehdotusten mukaan huoltovarmuuskriittisenä pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeena pidetään hanketta, jolla tuotetaan, kehitetään, käytetään tai ylläpidetään laajamittaista kriittistä infrastruktuuria, joka on välttämätön keskeisen palvelun tarjoamiseksi. Pykälässä tarkoitetaan 1) kriittisellä infrastruktuurilla

hyödykettä, tilaa, laitteistoa, verkostoa tai järjestelmää tai osaa hyödykkeestä, tilasta, laitteistosta, verkostosta tai järjestelmästä; 2) keskeisellä palvelulla palvelua, joka on olennainen välttämättömien yhteiskunnan toimintojen, taloudellisen toiminnan, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai ympäristön ylläpitämiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että nykyisin voimassa oleva korkovähennysrajoituksen poikkeus kattaa jo suuren osan Suomen väyläinfrastruktuurista, joka on julkisessa omistuksessa. CER-direktiivin soveltamisala laajentaisi korkovähennysrajoituksen poikkeuksen esityksessä mainituin rajoituksin myös laajemmin liikenteen määriteltävään kriittiseen infrastruktuuriin ja uutena toimialana määriteltävään kriittiseen digitaaliseen infrastruktuuriin, kattaen molemmilla toimialoilla myös yksityisiä yrityksiä.

CER-direktiivin mukaisesti tunnistetuille kriittisille toimijoille tulisi velvollisuuksia häiriönsietokyvyn varmistamiseen, joka sisältäisi toimenpiteitä ja asiaa koskevan suunnitelman. CER-direktiivin 10 artiklan mukaan jäsenvaltion on tuettava kriittisiä toimijoita niiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja myös rahoitusta on mahdollista myöntää tietyin edellytyksin. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että korkovähennysrajoituksen poikkeuksen laajentaminen CER-direktiivissä määriteltävään kriittiseen infrastruktuuriin liittyy myös epäsuorasti hankkeiden rahoitukseen mahdollisesti pienentäen hankkeiden lopullisia rahoituskustannuksia.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksen vaikutusten arviointi on haastavaa, koska kriittisten toimijoiden valinta on vielä kesken. Esityksen vaikutusarvioinnissa on haarukoitu vähennyskeltottomien korkomenojen suuruusluokkaa, joka kohdistuisi CER-direktiivin sovellusalan toimialoihin. Haarukoinnin perusteella valtion verotuottojen vähenemisen yläraja olisi 80 miljoonaa euroa, mutta todennäköisesti verotuottomenetys olisi tätä pienempi. Mahdollisia vaikutuksia ei ole eritelty toimialoittain.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että eduskunnan hyväksymässä laissa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta 13 §:ssä todetaan, että kriittisen toimijan määrittämistä koskevan asian ratkaisee se ministeriö, jonka toimialaan käsiteltävä toimija kuuluu, ja että päätös on voimassa enintään neljä vuotta. Näin ollen määritellyn kriittisen infrastruktuurin ja kriittisten toimijoiden kokoonpanossa voi tapahtua muutoksia neljän vuoden välein. Kriittisen infrastruktuurin hankkeiden lainarahoituksen ja vuotuisten korkovähennysten ajallinen kesto voi taas olla tätä pidempi. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että esityksessä ei ole määritelty ajallista kestoa korkovähennysrajoituksen poikkeukselle yksittäiselle hankkeelle.

Olli-Pekka Rantala

Osastopäällikkö

Mikko Jääskeläinen

Erityisasiantuntija

Rantala Olli-Pekka
Liikenne- ja viestintäministeriö

Jääskeläinen Mikko
Liikenne- ja viestintäministeriö